

AZ EZREDES MEG A CSODARABBI

Galambos Viktor

Oppenheimer Zwi rabbi sirja a Temesvári zsidó temetőbe

Szép szál ember volt az ezredes még öregkorában is. Olykor-olykor elvitte hozzá látogatóba. Mindig úgy nézett ki, mintha most csomagolták volna ki a skatulyából és olyan egyenesen, katonásan járt, mint fiatalkorában, mikor a királyi gárdaezredben szolgált.

Nagyon kedves volt és igyekezett elszórakoztatni, levitt a pincébe és megmutatta a műlégy készítő műhelyét, mert a nagy szenvedélye a pisztráng halászat volt. Ezzel töltötte az idejét miután nyugdíjba ment - szerencséjére a második világháború előtt. Így aztán meg is hagyták neki a nyugdíját, mivel nem harcolt a Szovjet Unió ellen. Engem a műlegyeknél sokkal jobban érdekelt a szalon falán levő hindu faliszőnyeg, amelynek a piros selymére aranyszállal elefánt volt hímezve. A szőnyegen két valódi hindu lándzsa keresztezte egymást és két bronz pajzs volt a lándzsák alatt.

Híres volt az ezredes arról, hogy megvesztegethetetlen volt, még a város katonai parancsnokaként is. Mikor ez egyszer szóba került, nevetve mondta, hogy nincs megvesztegethetetlen ember, csak az árak különböznek és neki olyan magas volt az ára, hogy senki nem fizetett eleget!

Arról is adoma keringett, hogy mikor az orvos mondta neki, szokjon le a dohányzásról, azt felelte hogy : "Leszoktam!" A szemétkosárba dobta a nála levő cigarettákat, finom szivarokat és soha életében nem gyújtott rá újból. De ez sem segített. A végén mégis a szíve - amely fiatalkorában olyan nagy volt! - vitte el.

Erről sok-sok évvel később hallottunk, az özvegyétől - aki távoli rokonunk volt. Sokszor ebédelt nálunk vasárnaponként és néha a temetőbe is kivittük, a szülők és rokonok sírjait meglátogatni. Ilyenkor sosem mulasztotta el meglátogatni a régi temetőrészben levő Csodarabbi

sírját. Ez a rabbi az ezernyolcszázados évek elején élt a városban és messze földön híres volt a bölcsességéről. Miután meghalt, elterjedt róla a hír, hogy aki a sírjánál imádkozik, annak teljesíti a kívánságát. Érdekes, hogy ezt több keresztény hitte, mint izraelita. Ennek ékes bizonyága, hogy sok gyertyát gyújtottak a sírján, ami egyáltalán nem zsidó szokás - mert ők csak egy követ, vagy kavicsot szoktak a sírokra tenni.

Addig faggattuk a nénémet, hogy miért jár a Csodarabbi sírjához, amíg egyszer rászánta magát és elmondta nekünk a következő történetet.

Fiatalként az Ezredes a királyi gárdaezredben szolgált és egy feltűnően szép férfi volt, akin úgy állt az egyenruha, hogy nem létezett női szív, amely annak látására meg nem dobban. Ezen felül roppant kedves, szellemes ember volt, nem csoda, hogy a gyengébb nem bolondult érte. Ezt persze ki is használta. A baj ott kezdődött, amikor elvette feleségül egy nagyon előkelő román család elkényeztetett lányát, és mivel az orvos nem mondta neki, hogy szokjon le a nőkről, így az ezredes nem vette valami komolyan a házastársi hűséget. A fiatal feleség - akinek közben egy kislánya is született -, sok mindent elnézett neki. De mikor rájött, hogy a legjobb barátnője is több időt tölt a kellesténél az ezredes karjai között, betelt a pohár. Egy közös ebéden, amikor az ezredes kissé gúnyosan nyilatkozott a feleségéről, meghozta a barátnő jelenlétében, a felesége átment a másik szobába és az ott levő szolgálati pisztollyal föbe lőtte magát. Ekkor szokott le az ezredes a szoknyavadászatról.

Úgy két évvel ezután történt, hogy a néném elment a városi parancsnokságra, hogy meghosszabbítsa a bátyja felmentését a katonai szolgálat alól arra az időre, amíg Franciaországban folytatja a tanulmányait. Nem ismerte sem a terepet, sem a katonai rangokat és egyenesen a városparancsnok irodájába nyitott be. Ott előadta az "Örmester" úrnak, hogy mi járatban van. Az "örmester" figyelmesen végighallgatta a hófehér bőrű, szénfekete hajú, karcsú lányt, titokban megcsodálta a csodaszép fekete szemeket, aztán kijelentette, hogy a felmentést nem olyan egyszerű megkapni. Majd előterjeszti a városparancsnoknak, jöjjön el két nap múlva újból érdeklődni.

Ez egy jó párszor megisméltődött. Közben az ezredes úr is érdeklődött. Megtudta, hogy a lány családja a Kémutcában lakik, a város akkori zsidónegyedében, ahol még nagyon szerényre és szigorú erkölcsökre nevelik a lányokat. Ez rendben is lett volna, de egy magas rangú tiszt a román királyi hadseregből nem vehetett el feleségül egy izraelita vallású lányt. Az ezredes első házassága tragikus vége óta egyedül nevelte félárva kislányát - másra, mint házasságra nem is gondolhatott. Tehát beállított a lány szüleihez és megkérte a lány kezét, azzal a kikötéssel, hogy az áttér az ortodox keresztény hitre. Szerencsére a szülők nem voltak bigottan vallásosak, mert ha így lett volna a dolog, az áttérés egyenlő lett volna a halállal. Szépen meggyászolták volna a lányukat és életük végéig halott lett volna a számukra. Határozni még sem akartak, így a lányukra hárították a felelősséget, határozzon ő!

Teltek a napok, a hetek, nem tudta elhatározni magát, pedig az ezredes értett az udvarláshoz és mindent megtett, hogy elérje a célját. Tanácstalanul kóborolva egy nap a temetőbe tévedt. Mintegy véletlenül eljutott a Csodarabbi sírjához és ott álldogált egy jó darabig. Egyszer csak úgy érezte, mintha valaki szólna hozzá, és azt mondaná:

- Tedd meg, menj hozzá! Úgy is tett. Azóta, ahányszor kiment a temetőbe - most már tudatosan - elment a Csodarabbi sírjához megköszönni azt, hogy férje életének a végéig boldog, harmonikus házasságban éltek. Soha semmire nem lehetett panasza, együtt nevelték fel az anyátlan kislányt. Ha létezik ideális férj - mondogatta -, akkor az ezredes volt az!

Már sok éve őt is eltemették, kívánsága szerint az ezredes mellé - távol a Csodarabbitól - a város másik végében levő román ortodoxtemetőbe.

Itt vége is volna a történetnek, de a Csodarabbi nem azért volt Csodarabbi, hogy kiegyenlítetlenül hagyja a számlát. A kislány, akit együtt neveltek fel, férjhez ment egy Mózes hitű emberhez, és miután kivándoroltak Izraelbe, áttért a zsidó hitre. Az ezredes unokái már ebben a hitben születtek és nevelkedtek fel és ma is izraeli polgárok...

De az is lehet, hogy csak bizonyítani akarta, hogy a hivatalos vallási hovatartozás felett áll az emberi együvé tartozások örök csodája.